

ustyszeliśmy kilka bardzo dobrych referatów wygłoszonych przez studentów, którzy w tym dniu debiutowali w roli mówców. Najlepsi studenci po raz pierwszy otrzymali przyznawane przez wykładowców nagrody im. Maksa Webera. Przeprowadziliśmy też gorącą debatę z udziałem absolwentów na temat sytuacji socjologów na rynku pracy. Debatę była gorąca nie tylko ze względu na awarię urządzeń klimatyzacyjnych. Absolwenci z dużym zaangażowaniem i przekonująco wypowiadali się na temat wad i zalet studiów socjologicznych, przekazując cenne sugestie władzom Instytutu Socjologii i swoim młodszym kolegom.

Święto było także okazją do złożenia podziękowań i gratulacji pracownikom, którzy odnieśli sukcesy w działalności organizacyjnej, dydaktycznej i naukowej. Ważnym punktem programu było wystąpienie profesora Mirosława Chałubińskiego, który przez pryzmat doświadczeń osobistych spojrzął na specyfikę i kondycję uprawianej przez nas dyscypliny naukowej. Socjobranie zakończyło się mocnym akcentem artystycznym - rozrywkowym w postaci „Kłoszard Party” w gościnnych pomieszczeniach klubu „Kawon”. Biorąc pod uwagę atmosferę spotkania, reakcje uczestników, a także opinie tych, którym nie udało się do nas dotrzeć, mogę być pewien, że pierwsze święto nie będzie ostatnim. Powiem więcej, kolejne „Socjobrania” będą jeszcze ciekawsze, dłuższe i bardziej huczne.

> ZDZIWIENIA 2011 - Studencka Konferencja Naukowa

8 czerwca 2011 roku odbyła się pierwsza studencka konferencja naukowa zorganizowana z myślą o promocji dokonań studentów wszystkich kierunków i specjalności prowadzonych na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu. Nazwa „Zdziwienia” wskazuje na wspólny cel poszukiwań i dyskusji. Prowadząc badania, analizując i prezentując zgromadzone dane, próbujemy zrozumieć i wyjaśnić to, co nas zadziwia w sensie pozytywnym (czyli zachwyca) i w sensie negatywnym (to co nas niepokoi). Słowo „zdziwienia”, jako sztyl konferencji naukowej wskazuje, że w nauce niezbędna jest zdolność dostrzegania tego, czego inni nie zauważają i umiejętność stawiania interesujących pytań.

Zaprezentowane podczas konferencji referaty wykazały, że studentki naszego wydziału (pleć brzydka nie była reprezentowana) opanowały sztukę dziwienia się światu, a także liczne inne umiejętności potrzebne młodym naukowcom. Wystąpienia dotyczyły, między innymi: kultury studenckiej, zjawiska skandalu, czynników sukcesu w polityce i w sporcie, religijności seniorów, kontaktów koleżeńskich, osób niepełnosprawnych i przemocy w rodzinie. Na podkreślenie zasługuje bardzo dobre przygotowanie osób referujących, opanowanie sztuki wystąpień publicznych i umiejętności prowadzenia dyskusji.

W konferencji, obok studentów, wzięli udział także niektórzy wykładowcy, tym razem w roli słuchaczy i uczestników debat. Zarówno osobom referującym jak i ich nauczycielom, a szczególnie promotorom należą się gratulacje.

Mariusz Kwiatkowski

Wspomnienie o Prof. Helenie Harajdzie

Helena Anna Harajda, z domu Jasielska, urodziła się 29 czerwca 1921 roku w Lublinie, w rodzinie inteligentkiej. Ukończyła studia wyższe na Wydziale Humanistycznym oraz Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego, uzyskując stopnie Magistra Filozofii w zakresie Muzykologii (1950 r.) i Magistra Filozofii w zakresie fizyki (1952 r.). Jej interdyscyplinarne zainteresowania znalazły wyraz w rozprawie *Barwa głosu skrzypiec w zależności od ich widm dźwięków oraz przebiegów transientowych*, za którą w 1964 r. Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Poznańskiego im. A. Mickiewicza w Poznaniu przyznała Jej stopień doktora nauk matematyczno-fizycznych w zakresie akustyki. Specjalistyczny staż naukowy, który odbyła w 1967 r. w Katedrze Fizyki Akademii Techniczno-Leśnej w Leningradzie, umożliwił Jej zapoznanie się z pracą i działalnością laboratoriów akustycznych sześciu fabryk instrumentów muzycznych, trzech w Leningradzie i trzech w Moskwie oraz poznanie organizacji procesu kształcenia z zakresu fizyki. W 1974 roku, za pracę *Wpływ właściwości fizycznych rezonatora świerkowego na wartość i kształtowanie się amplitudy wzmacnianego dźwięku*, Rada Wydziału Technologii Drewna Akademii Rolniczej w Poznaniu przyznała Jej stopień naukowy doktora habilitowanego. W 1989 roku została mianowana przez Ministra na stanowisko profesora w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze. Do 1991 roku zatrudniona była na pełnym etacie, a w latach 1992-1993 pracowała na pół etatu. Tak w ogromnym skrócie można przedstawić przebieg kariery zawodowej prof. Heleny Harajdy.

Z dydaktyką zetknęła się zaraz po ukończeniu studiów, pracując przez rok w szkole ogólnokształcącej jako nauczycielka fizyki i chemii. Następnie podjęła pracę na Uniwersytecie Poznańskim na stanowisku mł. asystenta i konstruktora w Pracowni Akustyki Zakładu Fizyki Doświadczalnej, a kolejne 22 lata wypełniła Jej praca w Akademii Rolniczej w Poznaniu (Zakład Fizyki); w tym okresie uzyskała kolejne stopnie naukowe.

W 1975 r. wraz z mężem, dr. Ryszardem Harajdą, przeniosta się do Zielonej Góry, gdzie obydwójce podjęli pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej na Wydziale Pedagogicznym, przy czym docent Helena Harajda została kierownikiem Zakładu Wychowania Muzycznego. Przy tym Zakładzie, z Jej inicjatywy, powstała świetnie wyposażona „Pracownia Akustyki Muzycznej”, która dwa lata później - wraz z przejściem prof. Harajdy na Wydział Mat.-Fiz.-Tech. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze - zmieniła nazwę na „Pracownię Akustyki”. Pro-

Ze smutkiem i głębokim żalem zawiadamiamy, że 25 kwietnia 2011 roku odeszła od nas:

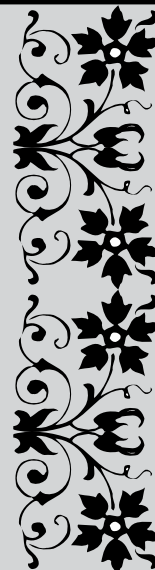
Prof. dr hab. Helena Harajda

(29.06.1921-25.04.2011)

Fizyk-akustyk, muzykolog

Zmarła była długoletnim pracownikiem naukowo-dydaktycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego. Była nie tylko fizykiem-akustykiem, ale również cenionym muzykologiem. Karierę naukową rozpoczęła na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i kontynuowała ją między innymi na Akademii Rolniczej i w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu; od 1975 roku związała się z zielonogórskim środowiskiem naukowym, podejmując się kierowania Zakładem Wychowania Muzycznego. W latach 1981-1984 pełniła funkcję kierownika Zakładu Fizyki Doświadczalnej, a ostatnio była kierownikiem Zakładu Akustyki. W Zmarłej straciliśmy życzliwego i cenionego organizatora życia naukowego i kulturalnego, wybitnego naukowca i wychowawcę pokoleń młodzieży.

Rektor i Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego, Dziekan Wydziału Fizyki i Astronomii
Kolektywa i społeczność akademicka

wadzone w niej prace eksperymentalne, a pisząca te słowa - członek zespołu naukowego tej pracowni - mogła uczestniczyć w szeroko zakrojonych pracach prowadzonych w ramach ośmiu tematów badawczych, prowadzić badania słuchu wysokościowego oraz audiometryczne badania słuchu fizjologicznego, jak również zdobywać kwalifikacje w zakresie badań nad barwą dźwięku instrumentów muzycznych, stosowania nowoczesnych metod akustycznych oraz prowadzić swoje badania z zakresu intonometrii, uwieńczone w 1981 roku nadaniem stopniem doktora w zakresie teorii muzyki. Promotorem mojej pracy była prof. Helena Harajda. W latach 1979-1981, prowadzone były w Pracowni badania akustyczne dziecięcych instrumentów muzycznych w ramach tematu badawczego „Instrument dla polskiego dziecka”. Wyniki tych badań przedstawiane były na seminariach i konferencjach, zaś producentom zaprezentowane zostały instrumenty muzyczne dla dzieci - cztery z nich zaakceptowane zostały do produkcji. W handlu ukazał się instrument elektroniczny „Student” oraz organki elektroniczne. Ponieważ Pracownia była świetnie wyposażona, od 1982 roku przyjeżdżali do niej grupy studentów kierunku „muzykologia” i „lutnictwo” z Poznania, w celu zapoznania się z nowoczesnymi metodami analizy sygnałów akustycznych.

Po przejściu na Wydział Mat.-Fiz.-Tech., prof. Helena Harajda została kierownikiem Zakładu Fizyki, następnie dyrektorem Instytutu Fizyki oraz pełniła funkcję Prodziekana tego Wydziału. W latach 1981-1985, kierując Zakładem Fizyki, podejmowała uwieńczone sukcesem starania o polepszenie bazy dydaktycznej. W ramach zajęć etatowych prowadziła, między innymi: seminaria magisterskie dla studentów kierunku wychowanie muzyczne oraz studentów fizyki, wykłady z fizyki ogólnej, wykłady monograficzne z wybranych działów akustyki muzycznej i psychofizjologicznej, a także wykłady z zakresu ochrony środowiska w aspekcie problematyki fizycznej oraz fizycznych podstaw słuchu muzycznego dla studentów kilku kierunków Wydziału Pedagogicznego. Jej starania i praca dydaktyczna znalazły uznanie w oczach studentów, czego dowodem

było przyznanie Jej „Dyplomu najlepszego dydaktyka i wychowawcy” na Wydziale Matematyki, Fizyki i Techniki WSP w Zielonej Górze. Będąc pracownikiem etatowym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, prowadziła również wykłady z akustyki z elektroakustyką na Uniwersytecie Poznańskim dla studentów kierunku „Muzykologia”, wykłady z Akustyki w Akademii Muzycznej w Poznaniu dla studentów kierunku „Lutnictwo” oraz lekcje z akustyki dla uczniów Państwowego Liceum Muzycznego w Poznaniu, kierunku „Lutnictwo”. Większość wyników Jej prac była wykorzystywana na bieżąco w procesie kształcenia kadry i nauczania na unikalnych kierunkach lutniczych. Należy podkreślić, że przez wszystkie lata swojej pracy zawodowej związana była z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Technikum Lutniczym w Nowym

Targu oraz Liceum Muzycznym w Poznaniu.

Profesor Helena Harajda była cenionym naukowcem, fizykiem-akustykiem. Była inicjatorką wielu badań naukowych, opracowując ich koncepcję badawczą i metodologię. Była także członkiem wielu zespołów badawczych. Główny kierunek działalności naukowej prof. Heleny Harajdy stanowiła akustyka muzyczna i psychofizyczna, ukierunkowana na problemy dotyczące właściwości akustycznych instrumentów muzycznych i głosów wokalnych. Wyniki prowadzonych przez nią badań prowadziły do poznania mikrostruktury naturalnych sygnałów muzycznych i wskazywały na potrzebę zrewidowania wzajemnych powiązań pomiędzy teoretycznymi pojęciami fizycznymi opisującymi zjawiska dźwiękowe, a cechami przyjętymi przy opisach dźwięków, stosowanych w teorii muzyki. Znaczna liczba prowadzonych badań inspirowana była potrzebą szukania nowych rozwiązań, które umożliwiałyby postęp w budownictwie instrumentów muzycznych i miały służyć kształceniu kadr lutniczych oraz nauczycieli kierunków pedagogiczno-muzycznych. Do tego typu prac należy ciąg analiz wykonanych na materiale dźwiękowym, udostępnionym podczas konkursów lutniczych, międzynarodowych i krajowych. Informacje o prowadzonych badaniach, publikacje zespołowe oraz raporty szczególnie zamieszczone były w specjalistycznej prasie zagranicznej niemieckiej, czeskiej, amerykańskiej.

kańskiej, francuskiej i rosyjskiej. Była również autorką skryptów dotyczących historii fizyki. Pod Jej kierunkiem napisanych zostało ponad 80 prac magisterskich. Równie cenna była Jej działalność szkoleniowo-upowszechnieniowa w zakresie akustyki dla studentów różnych kierunków studiów pedagogicznych, dla uczniów i dla czynnych nauczycieli.

Jak przystało na naukowca Jej miary, prof. Harajda reprezentowała naukę polską na licznych, aby nie rzec bardzo licznych, kongresach, sympozjach i konferencjach krajowych i zagranicznych. Wyniki badań dotyczące struktury dźwięku i intonacji przedstawiane były podczas wykładów specjalistycznych, na seminariach oraz popularyzowane w czasopiśmie "Lutnictwo". W 1974 roku została zaproszona do towarzystwa akustycznego *Catgut Acoustical Society USA*, z którym utrzymywała stałe kontakty, publikując swoje prace w *Journal of the Catgut Acoustical Society*, zaś w 1984 roku otrzymała propozycję członkostwa w *Acoustical Society of America*. Była autorką około 50 rozpraw naukowych, 3 książek, ponad 100 artykułów, szeregu ekspertyz i 11 opinii dotyczących przewodów na stopnie naukowe i artystyczne, w tym jednej na prośbę uczelni zagranicznej.

Była członkiem-założycielem Polskiego Towarzystwa Akustycznego (1962), członkiem Komitetu Akustyki PAN (1975-77), członkiem Sekcji Muzycznej i Sekcji Psychofizjologicznej Komitetu Akustyki PAN (1965-90), a także członkiem Komisji Nauk Fizycznych od. Pozn. PAN (1984-88), członkiem Ligi Walki z Hałasem oraz członkiem Lubuskiego Towarzystwa Muzycznego. Szczególnie bliskie Jej sercu było członkostwo w Związku Polskich Artystów Lutników. Już po zakończonych uroczystościach pogrzebowych czytałam afisz w gablocie Filharmonii Poznańskiej, zapowiadający rozpoczynający się w następnym tygodniu w Poznaniu XII Międzynarodowy Konkurs Lutniczy im. Henryka Wieniawskiego, organizowany pod patronatem Związku Polskich Artystów Lutników. Odbывa się on od 1957 roku w cyklu 5-letnim i należy do najstarszych w tej dziedzinie imprez na świecie. Od chwili przystąpienia do Związku, tj. od 1962 roku, niewątpliwym wkład przy kolejnych jego edycjach miała Profesor Harajada. W tym momencie pragnę nadmienić, że w 1974 roku otrzymała Ona Honorową Odznakę Miasta Poznania.

Wraz z mężem, dr. Ryszardem Harajdą, była zapałoną turystką i posiadaczką Złotej Honorowej Odznaki PTTK (1989) oraz wielu innych stowarzyszeń. Obydwoje byli organizatorami wycieczek, instruktorami ochrony przyrody oraz instruktorami kształcenia kadr dla PTTK. W wędrowniach poszukiwali piękna i najbardziej cenili wzajemną życzliwość. Wraz z urzeczywistnieniem się idei Europy bez granic, przygotowywali się do krajoznawstwa bez granic. Teraz pateczkę po Nich przejęły ich dzieci, sześcioro wnuków i czworo prawnuków.

Profesor Helena Harajda była człowiekiem niezwykle aktywnym, bardzo pracowitym, wymagającym i tamiącym schematy. Z godną podziwu pasją oddawała się pracy naukowej i dydaktycznej. Jej interdyscyplinarne wykształcenie (w tym również znajomość siedmiu języków obcych) oraz niekonwencjonalne podejście do wielu problemów badawczych pozwały Jej dostrzegać i właściwie interpretować wielorakie związki i uwarunkowania między teoretycznymi a praktycznymi aspektami edukacji muzycznej oraz wykonawstwa muzycznego. Ze względu na zasługi dla Uczelni i środowiska naukowego, w 1981 roku otrzymała Medal Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego.

W złożeniu prochów prof. Heleny Harajdy na Cmentarzu Junikowskim w Poznaniu, co miało miejsce 6 maja 2011 roku, udział wzięła rodzina, przyjaciele i znajomi, licznie zgromadzeni lutnicy, muzykolodzy, fizycy i artyści. Żegnali Ją również dr hab. Paweł B. Sczaniecki, prof. Andrzej Więckowski, prof. Pola Kuleczka - pracownicy Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze/Uniwersytetu Zielonogórskiego - jak również Mirosława Baksalary oraz pisząca te słowa, Janina Fyk.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

» **Uczeń o specjalnych potrzebach w przestrzeni wspólnego systemu edukacji**, red. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, s. 168, B5, oprawa broszurowa, Zielona Góra 2011, cena: 40,95 zł

Waga problemów czy słabości w dotychczasowej realizacji prointegracyjnej czy prołączającej edukacji uczniów o specjalnych potrzebach, jak też świadomość, że na ich usunięcie poza bezpośrednio zainteresowanymi oczekują

także inne, uczestniczące w tym procesie podmioty, a w szczególności ich rodziny, nauczyciele, pedagodzy i terapeuci, spowodowały, że w treściach proponowanej Czytelnikowi książki są one w różnym zakresie czy wymiarze podejmowane i analizowane. I tak, w części pierwszej, teoretycznie wprowadzającej we wskazaną problematykę, przedstawiono współczesne paradygmaty i koncepcje społecznej i edukacyjnej integracji osób z niepełnosprawnością, jak też różne ujęcia diagnozy i jej znaczenie czy konsekwencje dla wspierania tych osób w ekosystemowo ujętym środowisku życia. Natomiast w drugiej części zaprezentowano wybrane aspekty prointegracyjnego postępowania w przestrzeni systemu edukacji, a w szczególności wskazano na znaczenie wczesnej interwencji, jej propedeutycznej roli w edukacji dziecka o specjalnych potrzebach, jak też temperamentalnych i rodzinnych czynników dla relacji młodzieży w trudnych sytuacjach społecznych. Przedstawiono także raport z projektu „Szkoła dla wszystkich” dla województwa pomorskiego, ukazujący zarówno walory, jak i słabości wprowadzanych prołączających działań oraz modele i strategie współczesnego edukacyjnego wspierania uczniów w przypadku takich działań w krajach zachodnioeuropejskich. Zaś refleksje nauczycieli i pedagogów dotyczące aktualnych problemów związanych z włączaniem uczniów o specjalnych potrzebach w przestrzeń ogólnodostępnych szkół zawarte są w części trzeciej. Czynią je odwołując się do dotychczasowych związanych z nim doświadczeń, jak też przedstawiają własną ocenę jego realizacji.

[Fragment Wstępu]

» **Anna Nowak-Lojewska, Od szkolnego przekazu do konstruowania znaczeń. Wiedza społeczna młodszych uczniów z perspektywy nauczyciela**, s. 348, B5, oprawa broszurowa, Zielona Góra 2011, cena: 46,20 zł

Przedmiotem niniejszego opracowania jest wiedza społeczna uczniów, rodzaj wiedzy jednostki, jaką konstruuje ona w interakcjach i współdziałaniu z innymi tj. dziećmi i dorosłymi, co stwarza warunki do budowania obrazu siebie, innych i otaczającego świata w realnym kontekście społeczno-kulturowym. Zakres tematyczny tak pojmowanej wiedzy społecznej rozszerza się i nie jest kojarzony wyłącznie z treściami dawnego środowiska społeczno-przyrodniczego, lecz wyraźnie poza nie wykracza. Miej-